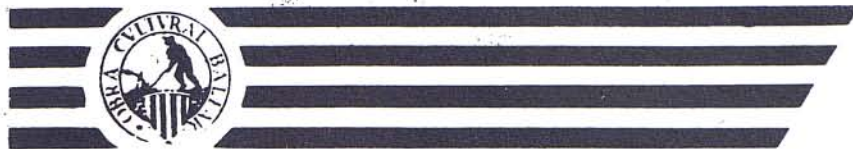

ES MOLÍ NOU

VILAFRANCA, MAIG 1992 - NÚMERO 66

«ES MOLÍ NOU»

Publicació mensual de
l'Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Depòsit Legal
PM: 366 - 1986

Edita:
Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Coordinen:
Margalida Bauzà
Cati Rosselló
Bàrbara Sansó

Redacció i col·laboradors:

Andreu Bauçà
Francesc Amengual
Joan Barceló
Joan Jaume
Bartomeu Català
Biel Monserrat
Jaume Nigorra
Miquel Capellà
Jaume Sansó
Pere Fons
Col·legi Públic
Pere Garí
Brosio, Ambrosio
Bernat Estrany
Gabriel Gelabert
Televisió Vilafranca
Damià Agustí
Miquel Barceló

Impresa a: Informacions Llevant, S.A.
Passeig Ferrocarril, 1. Tel. 55 03 28
07 500 Manacor

**Els articles publicats en aquesta
revista sols expresen l'opinió
dels seus autors**

Les queixes no s'aturen d'arribar a la redacció de «Es Molí Nou», i no és que ho trobem extrany, perquè no li trobam. Farà un any que intentam entre preses, i altres coses, fer una revista decent per al poble. Ningú de la redacció i col·laboradors no sabíem què era fer una revista, la veritat és que duu més feina de la que us pensau.

Per això demanam perdó, però també demanam que la gent que critica, posa queixes i altres, o es passi per aquí algún mes per fer la revista, del que n'estiríem ben contents (perquè la revista es de tot Vilafranca), o que calli que no trobarà ningú en lloc que faci res per no res, i nosaltres ho feim. Nervis, presses i crits ningú ho suporta si no hi ha doblers per enmig, i nosaltres també ho feim.

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

Acció Social i Sanitat

La Secció de Promoció de la Salut del Servei d'Acció Social i Sanitat del Consell Insular de Mallorca ha iniciat l'edició d'una col·lecció de fullets titulada «Quaderns per a pares». Aquesta col·lecció consta actualment de quatre sèries: **Prevenició de les Drogues, Educació Sexual, Psicologia i Promoció de la Salut.**

Els quatre fullets publicats són els primers números de cada una de les sèries i s'han editat 5.000 fullets de cada sèrie amb les dues llengües oficials de la nostra Comunitat Autònoma.

El primer número de la sèrie de **Prevenició de Drogues** aborda la qüestió de com prevenir el consum de drogues des de la família. En aquest fullet se convida als pares a reflexionar sobre el seu paper com a educadors ressaltant que són els models d'identificació principals pels fills i per tant transmissors de valors, costums, actituds i comportaments.

El fullet corresponent a la sèrie d'**Educació Sexual** planteja als pares

diversos interrogants: Què és la sexualitat? en què consisteix l'educació sexual? qui, quan i com parlar de sexualitat amb els fills? Amb aquests interrogants se pretén concienciar als pares de la necessitat d'abordar aquesta qüestió amb els fills, com una de les àrees principals del seu desenvolupament, ja que la sexualitat és un dels components fonamentals de la personalitat humana.

Formant part de la sèrie de **Psicologia** hem escollit com a primer tema «El llenguatge dels nostres fills». En aquest fullet s'ofereix una informació als pares sobre el procés evolutiu del llenguatge en l'infant i se'ls orienta sobre actituds i pautes de comportament que poden seguir per ajudar al nin en el seu procés d'adquisició normal del llenguatge.

Finalment hi ha la sèrie de **Promoció de la Salut** que recull en el primer número «la roda dels aliments». En aquest fullet s'informa als pares sobre el que és una dieta equilibrada i quins aliments són necessaris per aconseguir-la en l'alimentació diària.

L'objectiu general d'aquests fullets és aconseguir informar i sensibilitzar als pares sobre el seu paper com a educadors.

Consideram que han de concienciar-se sobre el paper fonamental que tenen les relacions pares-fills, és a dir la dinàmica familiar en l'estructuració de la personalitat d'un individu. Els pares han de comprendre que l'ambient i l'educació familiar és un dels pilars bàsics des del qual actua la prevenció.

La difusió dels fullets se farà a través dels alumnes que estan seguint alguns dels Programes Escolars que dur a terme aquest servei (Educació Alimentària, Salut Dental, Prevenció de Drogues i Educació Sexual) o bé s'entregaran directament als pares que acudeixen als cursos que aquest servei organitza en col·laboració amb les Associacions de Pares d'Alumnes que han sol·licitat la nostra intervenció en els distints cursos oferts per la Secció de Promoció de la Salut: Psicologia de l'Adolescent, Psicologia Infantil, Prevenció de Drogues, Educació Sexual i Educació Alimentària.

El Gabinet de Terminologia: un altre servei al vostre abast

El Gabinet de Terminologia, col·laborador del Centre de Terminologia TERMCAT, s'ha creat gràcies al conveni de cooperació que es va signar el 29 de gener de 1991 entre la Conselleria de Cultura, Educació i Esports i la Universitat de les Illes Balears, amb la finalitat de coordinar i potenciar les iniciatives en el camp de la terminologia en l'àmbit de les Illes Balears.

FUNCIONS

D'acord amb el conveni de creació, el Gabinet de Terminologia durà a terme, directament o en coordinació amb el TERMCAT, les activitats següents:

- atendre les consultes terminològiques.

- planificar i coordinar la recerca terminològica.

- vehicular la supervisió i la normalització dels termes catalans.

- mantenir la comunicació informàtica amb el banc de dades terminològiques del TERMCAT.

- difondre la terminologia.

- difondre els criteris metodològics per elaborar diccionaris i vocabularis.

- atendre les necessitats de formació dels especialistes en terminologia.

Les activitats del Gabinet de Terminologia es duen a terme amb les aportacions materials, econòmiques i de personal de les dues institucions que l'han creat.

SERVEIS

Servei de consultes puntuals.- El

Gabinet de Terminologia ofereix un servei de consultes a fi de cobrir les demandes terminològiques puntuals dels usuaris. S'adreça fonamentalment a tots els professionals que treballen en qüestions lingüístiques (correctors, traductors, assessors lingüístics, etc) i, en general, a qualsevol persona que es trobi amb dubtes terminològics que afectin un terme o un grup restringit de termes pertanyents a qualsevol àrea d'especialitat.

L'usuari es pot adreçar al servei de consultes utilitzant mitjans orals -telèfon o presència directa en el centre- o bé escrits correu o telefax. Per norma general, s'admeten, com a màxim, deu consultes per cada trucada. Si l'usuari té una llista més llarga de termes per consultar, es recomana que ho faci per escrit seguint els criteris següents:

1. Sempre és preferible de presentar els termes en forma de llista i ordenats alfabèticament.

2. Convé facilitar tanta informació adicional com sigui possible: contextos, equivalències en altres llengües, definicions, etc. També són molt valuoses les propostes de l'usuari per a la normalització dels termes consultats.

3. En cas que el document que calgui revisar no sigui una llista, sinó un text, convé subratllar els termes dubtosos o bé marcar-los amb un retolador fluorescent. Això redueix considerablement el temps de revisió.

La col·laboració de l'usuari és molt important per poder resoldre satisfactòriament les consultes.

Un aspecte que cal tenir en compte

és que en el servei de consultes no es fan correccions de tipus gramatical ni traduccions de textos.

Secció de terminologia sectorial.

El Gabinet de Terminologia, en coordinació amb el TERMCAT, duu a terme el seguiment de treballs terminològics. Les propostes d'aquests treballs poden provenir del mateix Gabinet o d'altres institucions i empreses, tant públiques com privades.

A més a més, aquesta secció ofereix:

- assessorament sobre la metodologia per elaborar diccionaris i vocabularis especialitzats.

- informació sobre recerques terminològiques en curs d'elaboració.

- assessorament sobre criteris lingüístics que han de complir els termes en català.

- organització de programes de formació en terminologia.

Servei de documentació.- El Gabinet de Terminologia proporciona informació bibliogràfica d'interès terminològic sobre qualsevol àrea d'especialitat. Per a aquest fi, el Gabinet disposa d'un fons documental informatitzat.

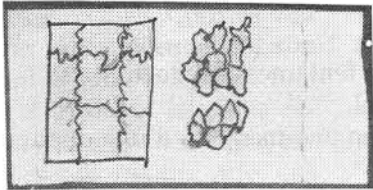
Per accedir als serveis del Gabinet de Terminologia, cal adreçar-se a:

Gabinet de Terminologia
Efidifi Sa Riera
C/ de Miquel dels Sants Oliver, 2
07071 Palma
Tel: (971) 17 30 62 i 17 30 15
(contestador automàtic fora d'horari)
Telefax: (971) 75 87 98
Horari: de 8 a 15 h.

Setmana Verda

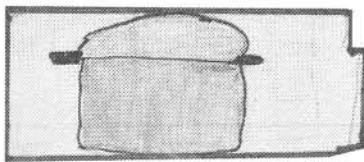
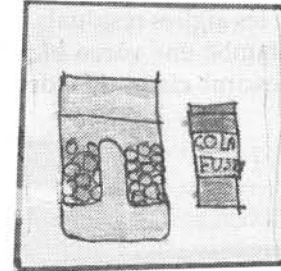
Durant la setmana verda els nins/es de cicle superior del C.P. «ES CREMAT» vàrem aprendre a reciclar paper.

Per això, va venir una mestra a ensenyar-nos-ho: Per si us interessa, les passes que vàrem seguir són aquestes:

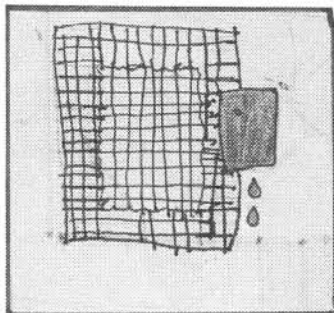
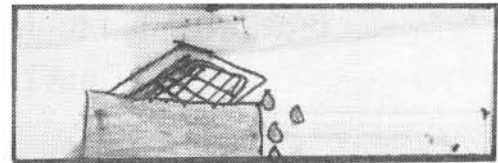
el paper es retalla en quadrats de més o manco tres centímetres,

es posa amb cola de fuster a una picadora i es tritura, mentres s'hi tira aigua (si es vol posar tintes per que agafi color s'hi poden posar, també les plantes serveixen)

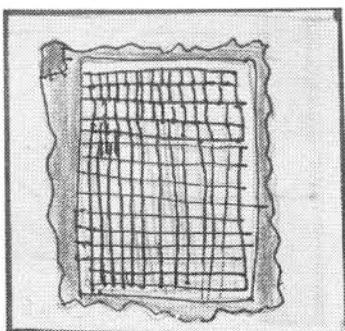
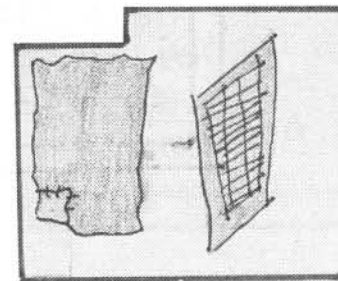
A una cubeta s'hi posa aigua amb el paper triturat

S'agaven uns marcs i s'hi posen fins els fons de la cubeta, i llavors es treuen. La mestra ens digué que un secret era remoure cada vegada que s'ha posat els marcs i ho han tret;

seguidament, es lleva la part superior del marc i s'eixuguen els costats amb una esponja.

Es Posa un pedaç al costat i es decanta cap el marc fins estar tombat.

s'intenta llevar el marc: si es vol posar alguna flor, targeta o algun motiu de decoració si pot posar. Es deixa reposar durant alguns dies i llavors es separa del pedaç.

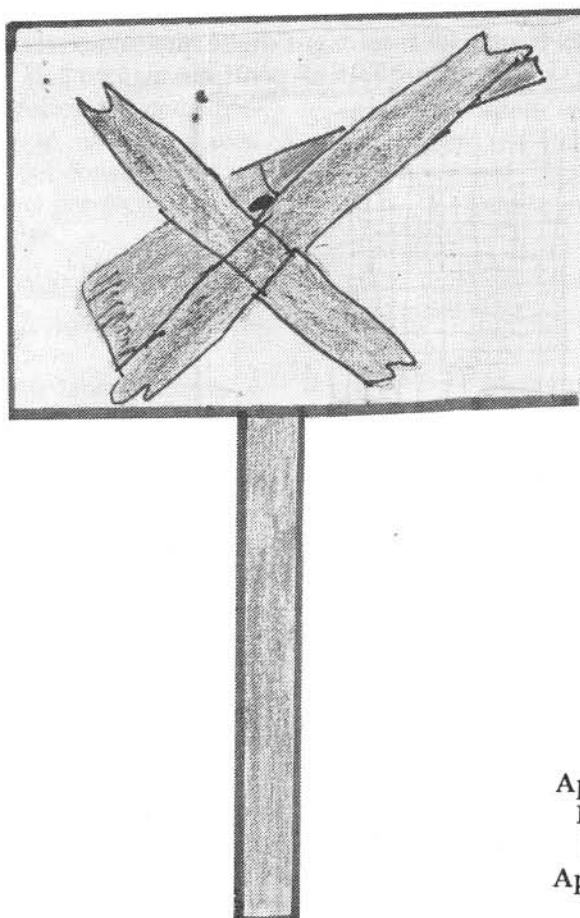
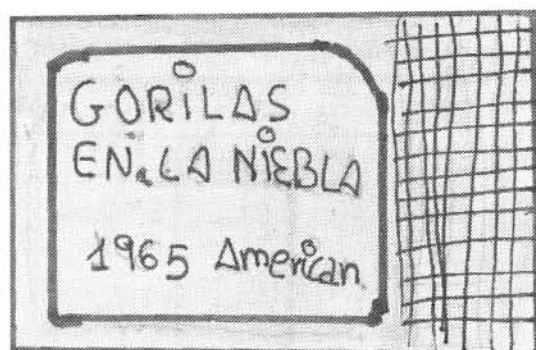
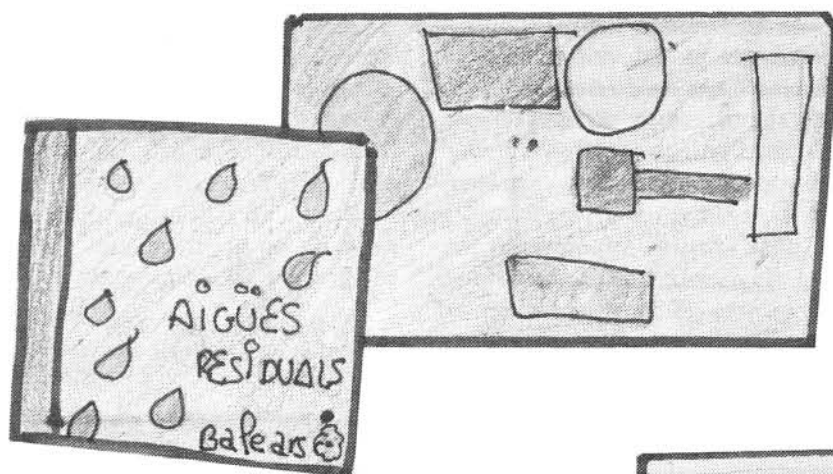
Altres activitats

A més d'aprendre a reciclar paper també vàrem completar la setmana verda fent unes altres activitats:

-Vàrem veure la pel·lícula «GORILAS EN LA NIEBLA» basada en un fet real.

-Assistírem a una conferència sobre les aigües de les Balears: ens regalaren una maqueta d'una depuradora a cada un, i un llibre de les aigües residuals.

I per acabar, també ens varen oferir una conferència sobre els animals en perill d'extinció. Les explicacions varen esser completades amb cintes de vídeo que ens van agradar molt.

Apol·lònia R.B.
Mica Sansó B
Francisca J.S.
Apol·lònia G.N
6è d'E.G.B.

Xerrant clar s'entén sa gent

Ara ja ens començam a adonar d'així com ens avinguérem més de la meitat de vilafranquers a l'hora de triar els qui ens havien de governar, a les darreres eleccions. Com es veu que hem vam saber, perquè tots són bons cada un al seu redol. Ho han conegut que a la Vila hi feia falta xerrant clar, i la manera més bona era aquest butlletí informatiu que ens envien a casa nostra: d'aquesta manera tots rebem les notícies en directe, no ho arreplegam ni d'aquí ni d'allà. Ja que tot el que passa a l'Ajuntament és per a tots ens agrada de saber-ho clar i sense secrets.

Per ara aquesta part de l'Ajuntament sembla que ho tenim més o manco arrelat i funcionant així com

toca. No podem dir el mateix de tot, perquè tenim aquell racó de la residència que hauria de ser igual de clar per a tots. Però els mandataris que hi ha allà no són elegits per nosaltres, s'hi han fet ells tot sols, sense experiència darrera i només duïen dins el cap que la volien per a ells i que no hi volien segons qui.

Jo puc dir, per experiència, que quan un és jove no hi pensa en cap residència i si li demanen que en pesa de posar-ne una al seu poble sens dubte contestaria: «No m'interessa, jo estic molt bé a casa meva». Però quan li han passat els seus anys i el mal l'aplega i no li queda més rei que demanar auxili, pensa: «I què n'han fet de la residència». Llavors ningú en sap res ni tan sols com s'ha

de demanar entrada, si és millor presentar-se botant, cantant o gemegant, davant aquelles persones que s'atreviden a dir que no hi volien ni monges, ni capellans; i tant la voien per a ells i només per a ells que ara ja semblen uns incomunicats.

A més a més, si filam més prim i ens fixam en el president, veim que amb sa seva intel·ligència: Que va pretenir de ferrer i lo que hem pogut aprendre més bé és de lo que no ha pogut ni de lo que sap fer és ordenar una residència i ara sa seva inocència l'hem de sofrir amb paciència es poble vilafranquer

Catalina Estrany Morlà

IMATGES D'AHIR

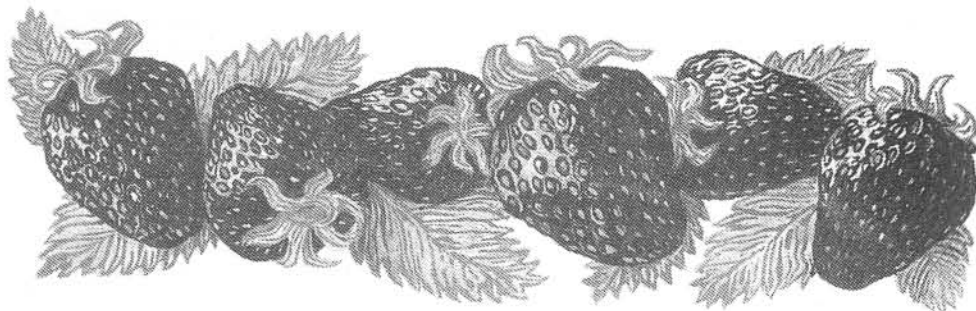
(Del llibre: *Mallorca: Imatge fotogràfica i etnogràfica*)

L'Arxiu de Josep Pons Frau.

Pitjant figues

Fruites: la maduixa (I)

Les maduixes són el fruit de la maduixera (*fragaria vesca*, del llatí, *fragaria*=olorosa, i del verb també llatí *vescere*=nodrir). És una planta de la família rosàcees. Les seves fulles són trifoliades, les tiges s'estenen a ran de terra. Les seves flors són blanques o grogues i es converteixen en fruits vermells.

La maduixa salvatge es coneix de l'època prehistòrica sense donar-los molta d'importància. Els grecs i romans sols la menjaven, però no l'utilitzaren per a ús terapèutic. Fins al segle XIII no començaren a Europa a cultivar-les i, des de llavors, la seva valoració començà a créixer. Es creu que el mallorquí Ramon Llull fou un dels primers en recomanar les maduixes per tractar diverses afeccions, especialment anèmies i també per retornar la jovintut a les persones ja madures.

Si les maduixes estan netes és millor no rentar-les. Si es troba que estan un poc brutes, rentar-les molt poc per no llevar-los el seu aroma. Abans de rentar-les molt és millor netejar-les amb un pedaç humit. Les maduixes han de ser ben vermelles, senceres i lluentes i així són molt riques en vitamina C.

COMPOSICIÓ I PROPIETATS

La maduixa fresca aporta sols 36 calories per 100 gr., aigua un 90%, cel·lulosa un 1%, glúcids un 7%, lípids

un 0'50% i pròtids un 0%.

SUBSTÀNCIES MINERALS I OLIGOELEMENTS

És molt abundant en: sofre, calci, zinc, coure, fòsfor, ferro, sodi, magnesi, potasi, silici i iode. Curiosament la relació clor-ferro (1/3) s'aproxima a la fisiològica de l'organisme humà.

Altres substàncies: àcid màlic, àcid úric, làctic i una substància (éter metilsolífic) que dóna una reacció (àcid solífic).

S'ha de resaltar que el sucre que tenen les maduixes és levulosa, pel que és una fruita permesa als diabètics. La maduixa és un aliment alcalinitzant, refrescant i remineralitzant.

Pel seu contingut en vitamines i sals minerals augmenta, en general, les defenses orgàniques naturals. Posseeix propietats bactericides. Té virtuts aperitives, depuradores (desintoxicants) i és lleugeraent laxant. És anti-gotosa ja que augmenta la diuresis i facilita l'eliminació de l'àcid úric.

Pot ser considerada, la maduixa, un aliment regulador de les funcions hepàtiques, nervioses i endocrines. Té també un lleuger efecte hipotensor.

Per la seva ricor remineralitzant i vitamínica incrementa el metabolisme.

me.

La utilització de la maduixa contribueix a reforçar la resistència del cos i les defenses naturals, ajuda a compensar certes insuficiències alimentàries eventuais i facilita així mateix la desintoxicació orgànica de forma fisiològica.

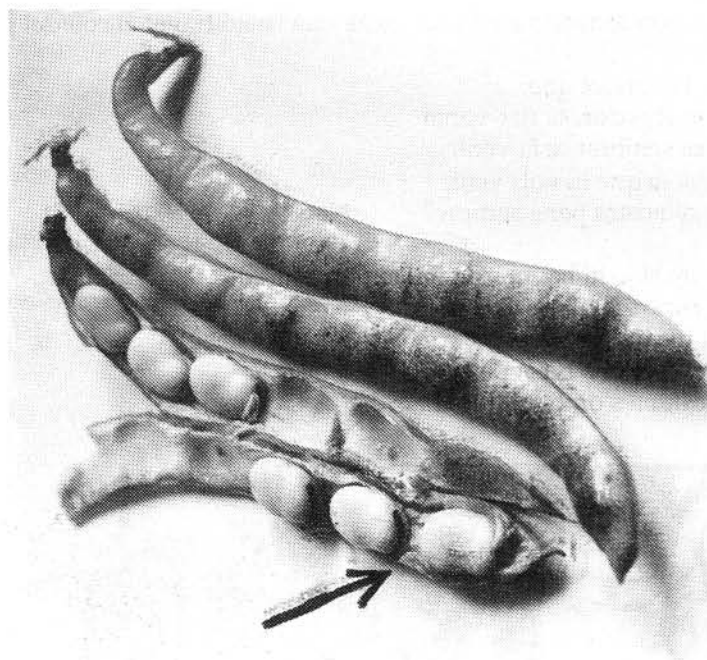
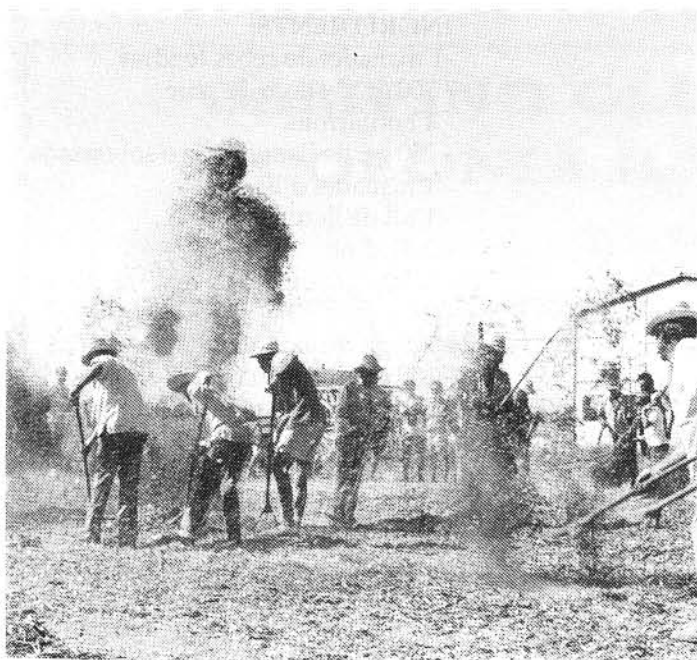
Les maduixes han de menjar-se madures i crues, millor sense sucre i preferentment en dejú. Durant la temporada de les maduixes és aconsellable menjar-ne de 200 a 300 gr. per dia.

També hi ha que constar algunes de les seves contra-indicacions: hi ha persones amb digestions difícils que no les toleren bé i altres que els provoca urticària. En el primer cas és aconsellable menjar-les en dejú i no després de les grans menjades. En el segon cas succeeix en individus especialment sensibilitzats a les maduixes, als quals la seva ingestió els provoca irritació i picor.

Sembla que no sempre és degut a les maduixes, més bé és degut a una lesió de l'intestí pel que aquest és permeable a la proteasa, un tipus de proteïna que en introduir-se en la sang provoca dites reaccions. També hi ha la possibilitat de que aquesta urticària sigui per les restes amoniacals de la descomposició de les substàncies orgàniques utilitzades en l'abonament de les maduixes.

Tomeu Català Mut

En es maig a segar vaig...

Fa ja molts d'anys, en temps dels nostres pares i padrins, anar a collir faves significava la partida de la temporada del segar: donava el «sus» de la segada.

Ja ho diu el refrany:
En es Maig a segar vaig,
i en es Juny sa falç en es puny.

Això vol dir que en el maig se segaven les faves, les quals ja tenien les bajoques granades però en acostar-se el juny ja havien d'estar collides perquè llavors venia la segada del blat i de l'ordi.

En anar a arrabassar faves,

donetes, no tengueu son,
que ets homs d'es carrer Nou
les treuen a bastonades.

Una dita de les velles deia que si el primer divendres de maig podien començar a segar un sementer, les faves no treien corc. A veure si ho teniu en compte, perquè les dites velles de vegades tenien raó.

També una nota curiosa que es pot comprovar a una de les fotos, és que els anys bixests les celles dels besons estan girats cap a l'ull, tot a l'inrevés dels altres anys que estan cap al capoll de la bajoca.

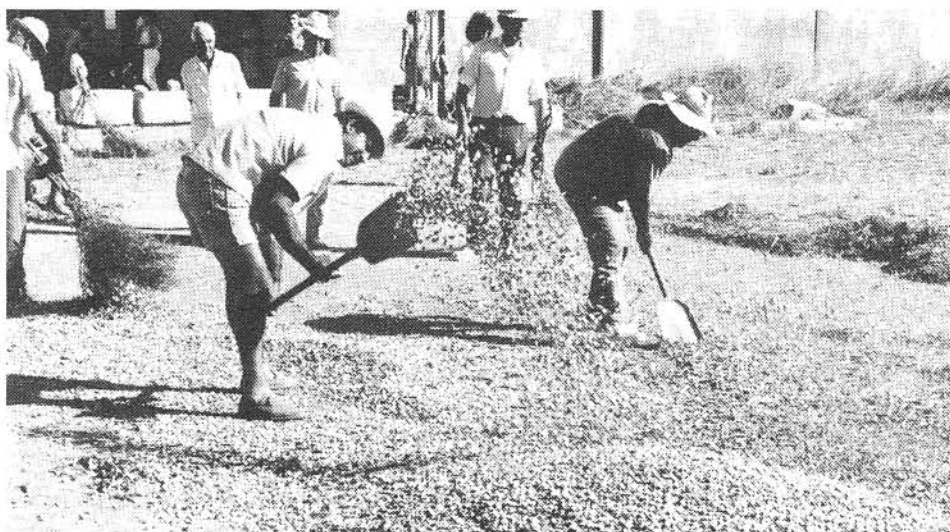
Abans solien anar-hi tots, tant homes com dones, a fer les dietes a foravila.
Noltros segadors som deu
i tots venim amb una ona,
però tenim na Coloma
que no pot arribar a peu.

Tot el dia el passaven al camp, fent feina de sol a sol, i, com és de suposar, dinaven també per allà. Un dinar que no era més que un trempó, camallot o sobrassada. I per beure? Bon beure: una botija (que nosaltres em diem «buti-lla») plena d'aigua que s'aguantava fresqueta a l'ombra d'una figuera o dins un pou fermada amb una corda i un bastó travat al coll del pou.

I sobretot que:
Un segador, sa flaç venta
i es sembrat se fa venir;
al.lota que hi vols venir
a ca nostra per a sempre?

Però si jo hi havia d'anar a fer aquestes dietes us diria:
a escarada segaria
si me donaven carn d'anyell,
per falç una bona pell
i estar a s'ombra tot lo dia.

Fotos: Joan Jaume

RECEPTE DE CUINA

Faves tendres estofades mallorquines

INGREDIENTS:

- 1 manadet de cebes tendres
- 300 gr. de llom de porc
- 4 botifarrons
- 250 gr. de llangonissa o sobrassada
- 1 manadet d'herbes
- 1 ull de lletuga tendra
- 2 dl. d'oli
- 1.200 gr. de faves tendres, els bes-
sons.
- 170 gr. de cuixot tallat a quadrets
- 200 gr. de panxeta
- Sal, pebre bo i pebre bord.

PREPARACIÓ

Rentar la verdura i tallar-la per se-
parat. Tallar el llom, la panxeta i el
cuixot. Posar oli dins una greixonera
i hi posam les carns fins dorar-les, hi
afegim les faves i les deixam suar
juntament amb la carn. Hi afegim el
botifarró, la sobrassada i la ceba ten-
dra. Tapam la greixonera i la deixam
coure. Hi posarem un poc de brou i
la lletuga, juntament amb les herbes.
Quan sigui cuit es treuen les herbes i
el botifarró es fa trocets petits i ja es
pot servir.

Recepta del celler CAN AMER d'In-
ca, de la II Mostra de cuina mallor-
quina.

A la fi han asfaltat els carrers! Ja era ben hora, les mardones ja estaven ben fartes de fer persianes netes i tenir potades per tota la casa. Tant a peu com en bicicleta hi van com una seda, llàstima que la gent sigui tan bruta, i perdonau l'expressió, però ens ha arribat a les orelles

que hi ha gent que aprofita els dies de pluja per buidar el clot negre o no se què, però fa olor, i molta. Fins i tot dies que es pensen que ha de ploure, li amollen, llavors no plou, i no es pot passar d'olorota que fa. A veure si som un poc més nets.

CAMPING CLUB SAN PEDRO COLONIA DE SAN PEDRO

Tel. 58 90 23

OFERTA ESPECIAL MES DE JULIO

Alojamiento en casetas de madera

Parcelas para caravanas y tiendas de campaña

2 piscinas

Pistas de tenis, voleibol, bàsquet, ping-pong, tiro al arco, etc.

Restaurante, bar-cafetería

Discoteca

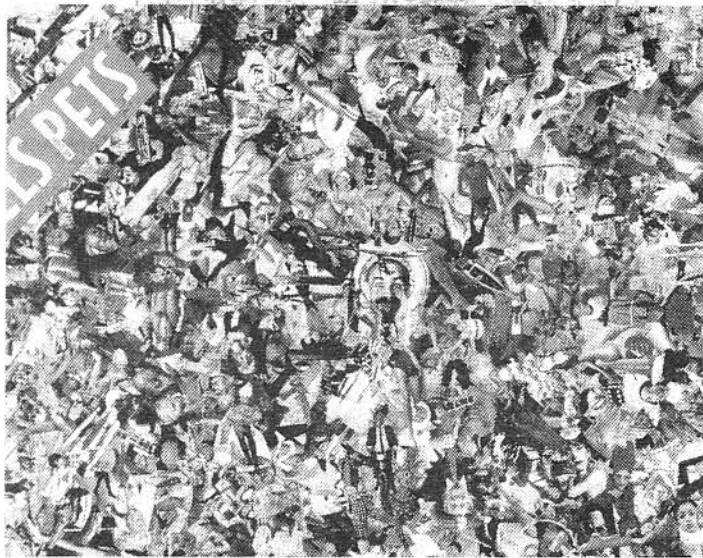
Teatro al aire libre

Supermercado

PRECIOS:

	PTS. por persona y día		PTS. por persona y día
CASETAS:		PARCELAS:	
Pensión completa.....	2.300	Pensión completa.....	2.000
Media pensión.....	2.000	Media pensión.....	1.700
Sólo alojamiento.....	700	Sólo parcela	500

Entrevista amb els Pets

«Bona nit!!! Som Els Pets de Constantí i visca la mare que ens va parir!!!»

D'aquesta manera tan original va començar damunt la una de la nit el concert que aquesta banda del Baix Camp, concretament de Constantí va oferir el passat dia 8 de Maig a la discoteca ICS de Montuïri. En el seu repertori no hi van faltar temes dels seus tres llargues durades que ja tenen al mercat i que són: Els Pets, Calla i Balla i el darrer que ha sortit al carrer fa ja dos mesos que es diu Fruits secs. El concert es va marcar dins la seva línia habitual o sia molt participatiu per part de la gent que des d'un moment es va entregar pels seus idols.

La banda de rock agrícola, com a ells els hi agrada

que els anomenin està format per tres parts:

-Els Pets: Lluís Gavalrà (veu), Falín Càceres (baix) i Joan Reig (bateria).

-Les Llufes: Annabel Gavalrà i Núria Llaràs.

-Els vents de Bayona: Xavi i Enric Roca.

A més a més de Toni Saigi «Chupi» als teclats i de l'aportació de l'extraordinari guiterra solista Marc Grau, que anteriorment formava part del Grup El Último de la Fila.

Com ja hem dit el concert va ésser apoteosic amb la discoteca plena de gom a gom però unes hores abans Es Molí Nou havia estat allà per parlar amb en Lluís i en Marc i aquí teniu els que en varen dir:

-Quina evolució ha sofert el rock en català de la primera vegada que vareu venir a Lluçmajor fins ara, xerrant de Mallorca?

-Ll: Bé el primer cop que vam a les Illes va ésser una cosa molt maca perquè es van fer autobusos dels instituts, i home ha passat una mica com al Principat que la cosa s'ha anat ampliant poc a poc, i crec que no ens podem queixar de l'acceptació que té el rock en català aquí perquè es molt maco, aquest estiu crec que venim cinc vegades i la cosa va molt bé, si anes al País Valencià com aquí...

-Es que allà no hi ha tanta acceptació com aquí?

-Ll: Eh... Costa més... Per qües-

tions polítiques costa més. Allà hem tocat una vegada i tal però no... I hi havia dotze mil persones però no es el mateix tocar a les illes o Catalunya que fer-ho allà.

-Que creus tu del rebuig que està sofrint Sopa de Cabra a Catalunya des que van anunciar que possiblement treurién un L.P. en castellà?

-Ll: Nosaltres sempre hem defensat cantar amb la nostra llengua però esteim en contra de qualsevol nacionalisme «Xiita» d'allò integrista, fanàtic.

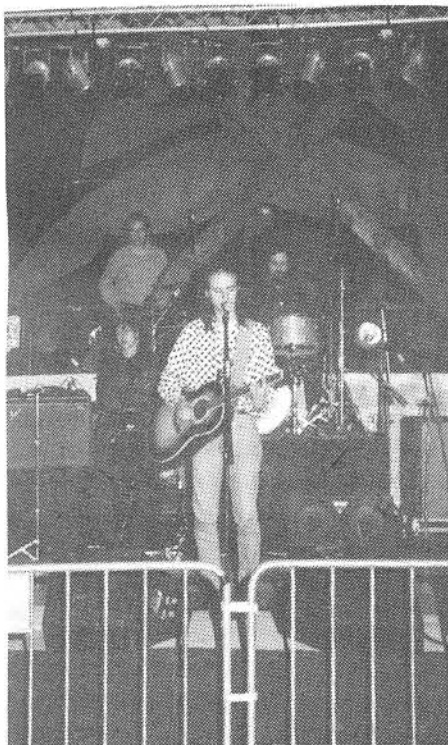
Creim que s'ha d'ésser nacionalista però d'una manera intel·ligent i moderna i tolerant perquè el que ens volen vendre els «espanyolistes» es

que som uns intolerants i l'únic que feim amb el que passa amb Sopa de Cabra es fer-li el joc a la gent que ens vol enfonsar. Una persona que està damunt un escenari mereix un respecte, perquè està fent la seva feina i si no t'agrada t'ens vas al bar et fots una «birra» i quan acaben tornes.

-Per cert el vostre concert del ROCK'N'REUS va ésser...

-Ll: Home tocavem a casa.. i va ésser una llàstima perquè els diaris només va parlar que hi va haver un rebuig general cap a Sopa de Cabra i no van parlar que aquell dia vam triomfar nosaltres.

-Quina opinió et mereixen els grups que hi ha a les illes?

-Ll: Bé de Tots Sants he sentit només una cançó i està força bé. I els Oculats els coneixem són molt amics nostres i ho fan de conya.

-A que s'ha degut la incorporació del Marc Grau al grup?

-Ll: Bé el seu productor tenia molt bon rollo amb nosaltres deia que sempre reia molt amb nosaltres i a més a més ell ja tenia com una rutina tants d'anys amb El Último de la Fila i amb nosaltres té un paper molt més actiu i participa molt més. Ell es el director musical sens dubte i s'ha d'aprofitar quan tens una persona de la qualitat musical com en Marc, i més esteim aprenent molt d'ell aquest any.

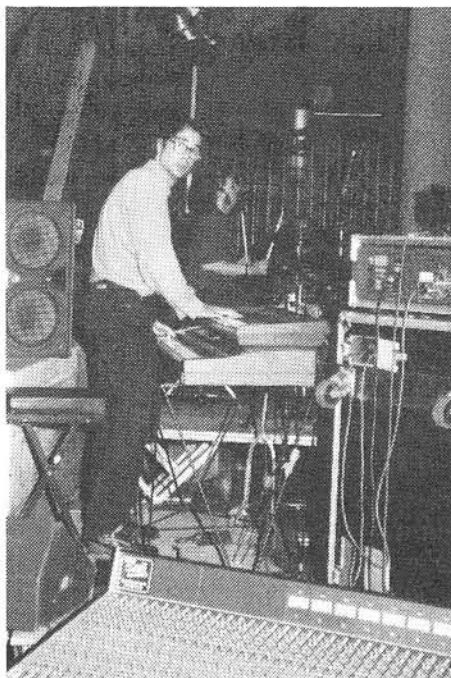
-Bé en aquest darrer disc es veu una evolució cap a temes funkis cap al soul?

-Ll: Si, jo crec que cada vegada anam agafant més el nostre so però tampoc volem deixar el que sempre ens ha marcat. Volem tenir el camp lliure per poder fer heavy com «Oli de tall» o fer una balada com la «Balada dels sentits» que no té res a veure. Sempre hem volgut no marcar un estil massa definit perquè llavors el que et passa és que el quart L.P. és com el primer però més do-

lent perquè ja és el quart i el cinquè ja no l'aguanta ni Deu perquè és el mateix que el primer però ja és el cinquè llavors el que nosaltres volem és que cada L.P. sigui diferent de l'altre i per ara ho esteim aconseguint.

-Hi ha molta gent que pensa que el millor disc de Els Pets és el primer

-Ll: Si, es curiós, hi ha molta gent que ho diu i per mi és el pitjor de tots però no ho se era el primer era la sorpresa era una cosa entranyable i pot ser era el políticament més clar, el més fort però clar el que nosaltres no volem fer es repetir una cançó, una cosa que ja hem dit en un altre dels que volíem dir ho vam dir en aquell disc, en qüestió de lletres, i seria una solució massa fàcil tornar a fer una cançó sobre els patriotes catalans. Hi ha gent que diu que ara esteim menys compromesos que abans però crec que és una visió molt ximplista de la vida pensar que estàs més compromés parlant de que la gent no parla català que no pas parlant de la total falta de motivació que té avui en dia el jovent en fer res que es passen tot el dia mirant la tele.

-Una pregunta que tal vegada le tan feta molts de pics: Que fa un

professor d'anglès d'institut tocant amb un grup d'èxit?

-Home precisament perquè som mestre i m'agrada. Però és molt difícil cada dia haver d'anar al treball i cada cop vaig deixant més dies però mentre ho pugui compaginar no ho deixaré

-No creus que vareu dur molta sort al primer disc?

-Ll: Home jo crec que varem sortir al moment oportú i al lloc oportú perquè quan nosaltres varem començar cantar en català era anti-comercial i dir-se Els Pets era super-anticomercial doncs jo crec que vam donar al públic el que estava buscant.

-I abans de els Pets que hi havia?

-Ll: Hi havia un grup que es deia Els Dotze Adulterats que erem els tres Pets i un altre noi.

-I feieu punk, no?

-Ll: Si, feiem punk perquè no sabíem tocar, quan no saps tocar fas punk.

CONTINUARÀ

El mes que ve us publicarem el que falta que per raons d'espai no pot esser aquest mes.

Pere Garí

Biel Gelabert

Fotografia: Llorenç Sitges

IX Torneig de Futbol Sala

Vuit són els equips que aquest any prendran part en la novena edició del torneig de Futbol-sala La Beata i són els següents:

- Bar Anit
- Sa Paparra
- Ca's Ros/Sa Nostra
- Gimnàs Huguet
- Es Julians
- Son Parxana
- Es Cruce
- S'Altell

Dos són els favorits per aconseguir el primer lloc Es Cruce, que es l'actual campió, i per altre Es Julians encara que hi ha dos equips que poden donar la sorpresa com són el Gimnàs Huguet i l'equip incombustible del Son Parxana que ja en duen nou de nou i que esperam que guanyin qualche vegada encara que aquest any serà molt difícil però s'ha de tenir en compte que són cap de serie per esser els actuals subcampions.

Els jugadors que més destaquen dins d'aquest equip que en principi comten per aixecar la copa el dissabte de La Beata, son:

Es Cruce: Barraques, Pere Vicens, Monserrat, Jordi Gual i en Paco Rosselló.

Son Parxana: Tot el conjunt amb el seu bloc.

Es Julians: Tià Julià, Pep Julià, Pep Sansó, Damià, Julià Sansó.

Gimnàs Huguet: Andreu Bover i Pere Estrany.

Encara no ha acabat la temporada

Doncs bé després d'una temporada molt accidentada encara podem dir que no ha acabat (a l'hora d'escriure aquestes línies). Començarem, però pel principi que és el partit que el Vilafranca va jugar al camp del líder el Ferriolenc.

Un partit que el Vilafranca no va tenir gens ni mica controlat davant un líder que sabia que podia punxar ja que aquella mateixa jornada podia esser campió matemàticament ja que tant el Barracar com el s'Arracó tenien unes sortides molt difícils. I la veritat es que no varen donar gens d'opcions al nostre equip i va esser el dominador del partit de cap a peus sense donar opció. I així varen venir els gols un rera l'altre, a això sí ben repartits tres a la primera part i tres a la segona. A més a més l'expulsió d'en Damià i que el deixava fora pel darrer partit de lliga i cinc de la temporada que ve, si vol continuar.

I ja passant al darrer partit s'ha de dir que hi va haver un protagonista principal i dos actors secundaris. El protagonista principal va esser l'àrbitre que aquest cop era en Pino Pérez i que deu esser amic dels «senyors» Grimalt de Porreres aquells dos «àrbitres» que ben prou alerta estan a acostar-se per La Vila després d'haver encrespat fort al públic local però que es prenen la venjança arbitrant als més petits o sigui als Benjamins en els seus desplaçaments.

Bé doncs en Pino Pérez que no li va bastar en deixar d'assenyalar un clar penalt damunt n'Agustí que va dir aquí la gent no sap que hi soc i s'ha de donar compte i va suspendre el partit encara per motius molt confusos perquè la directiva i els juga-

dors donen una versió totalment oposada a la que diu l'àrbitre apoiat per la guàrdia civil. El més trist d'això és que qualcú no diu la veritat: si és la directiva i els jugadors molt baix hauran caigut però i si és l'altra part l'àrbitre, que si és ell és igual perquè és el que va de negre i sempre solen falsejar la veritat, qualcuns (això va pels llestos de la Federació d'Àrbitres que sé que es miren els comentaris), però si guanya l'altra postura (la dels jugadors i la directiva) vol dir que la Guàrdia Civil diu mentides i que als partits no només

s'haurà de mirar amb lupa la missió dels que van de negre sinó també la dels que van de verd.

A tot això encara no es sap res ni si s'acabarà el partit ni si es suspendrà ni si ens tancaran el camp ni res de res, això sí s'ha inhabilitat cautelarment en Pep Julià i en Mateu.

El resultat al descans era de 1-2 i el gol el va fer en Barraques.

AUTOSERVEI
CAN JOAN

Unico

CLASSIFICACIÓ FINAL REGULARITAT

1. Monserrat
2. Agustí
3. Barraques

CLASSIFICACIÓ GOLEJADORS

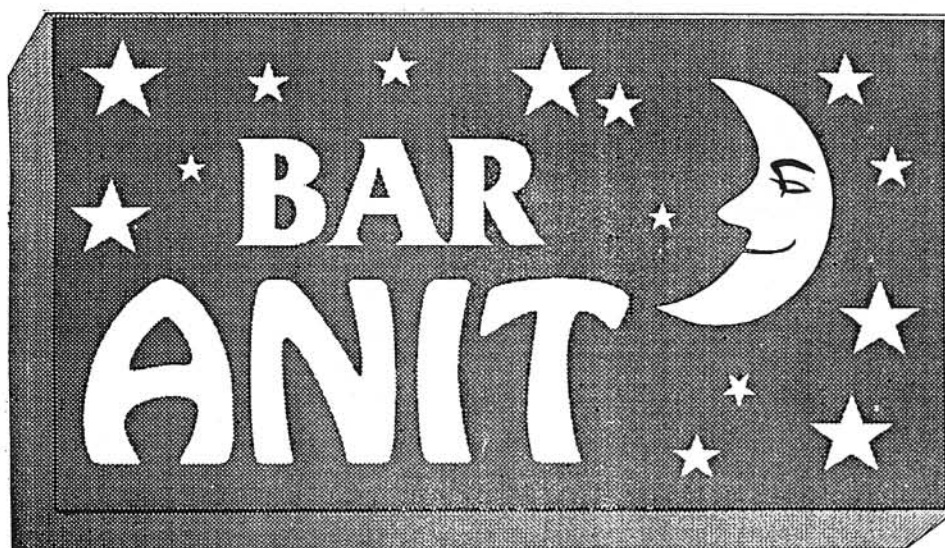
1. P. Lull.....	15 gols
2. Agustí.....	11 gols
3. T. Julià.....	10 gols

GOLEJADORS BENJAMINS

1. Pere Nicolau.....	18 gols
2. Guillem Garcies.....	5 gols
3. Tià Sansó.....	4 gols
4. Tià Sastre.....	4 gols

RESULTATS BENJAMINS

Ses Salines 1 - Vilafranca 1
Barracar 0 - Vilafranca 4
Vilafranca 9 - Cardassar 0
Campos 5 - Vilafranca 1
Vilafranca 1 - Manacor 4
Vilafranca 0 - Algaida 1
Mallorca 4 - Vilafranca 0 (Partit amistós)

IMATGES D'AHIR

(Del llibre: Mallorca: Imatge fotogràfica i etnogràfica)

L'Arxiu de Josep Pons Frau.

La figuralera amb el ganxo i el paner

Injustícies i putades

En es pobles més petits
fan més grosses ses putades,
injustícies declarades
per franquistes i es rics.

Cinquanta anys de dictadura
fins que ho aturà un senyor,
que es seu nom acaba en DO
i va llevar sa beneïtura.

Va deixar veure ben clar
que tot forats i embulls,
es poble va obrir ets ulls
i més que mai el va apoiar

S'Ambul a dins es carrer
i ara l'han desbucar,
allà dalt es galliner
no s'aturen d'escainar.

Es famosos nous carrers
duent sa gent enganada,
els feren sa requisada
a dit i a s'enrevés.

Sa piscina apedaçada
factures sense pagar,
això és sa gent honrada
que es poble va retirar.

Entre ell i es cobrador
mos pujaren ets impostos,
això és s'educació
que han tengut, pobres al.lots.

Com aquella des secrets
que va fugir empegueïda,
s'haurà de fer un aclarida
per deixar es papers nets.

Tot un niu de sangoneres
que tot se destaparà,
a poc a poc per un demà
ni dit ni males maneres.

Aniversari

Sa gent extraordinari'
sa que se posa enmig,
que tothom és seu amic
en so primer aniversari.

Sa gent que ha escoltat
que ha sabut veure ses coses,
han llevat aquelles noses
que ha dit ja s'ha acabat.

Tothom viu d'enhorabona
quasi tothom va content,
i cada dia amb augment
com es qui les té les sona.

Dar bon camí en es jovent
per un demà vertader,
més amics per anar bé
nou camí i nova gent.

Es guapo veure que apoien
per anar donant solució,
sa força és sa unió
sa llàstima es qui «endoien».

Té un mèrit fabulós
aquell qui se sap girar,
i content sap oblidar
es qui volen ser senyors.

De cada any anirà mes bé
lo que molta gent desitja,
ara ja ningú trepitja
es fang d'enmig des carrer.

Ses festes

Ara ja senten a dir
que se preparen ses festes,
batre a s'era posa arestes
un dia per divertir.

Hem de fer una batuda
haurem de partir a cantar,
qui hi vol participar
li daran sa benvinguda.

Hem de preparar sa perxa
sa mula i es carretó,
forques per estendre-ho
cordes i tota sa «xerxa».

Sa Barcella i s'arer
pales, forques i tiraç,
es ram per agranar bé
i es sacs amb qualche pedaç.

Es carro per garbejar
si hem trobam, amb bastimenta,
segur veurem gent contenta
que voldrà participar.

Sa netedat és millor

De s'alzina per avall
n'hi ha són una brutor,
mos fan ensumar s'olor,
li haurem d'enviar es gall.

Fa colló una finca gran
encara emprar es torrent
per tenir-ho malament;
res de bé es qui així ho fan.

És hora d'alçar es cap
i emprar sa conscienci'
acabareu sa pacienci'
segur a qualche veïnat.

Per negoci d'un parei''
no heu de molestar ets altres,
un dipòsit i comportes
tret i ja teniu remei.

A ningú fareu cap favor
si ho arribau posar bé,
és una obligació
que un humà toca fer.

Rum Rum

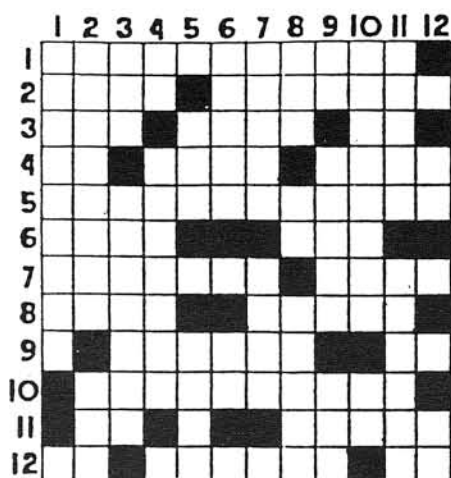
Es més bo i s'entontat
firamren s'expulsió,
son pare ses regidor
deu ser calamitat

Per anar triant es bons
sa manera deu ser així,
entre pestes, llamps i trons;
n'arribaren a sortir?

Es magre que tant s'engata
n'hi ha diuen que s'en va,
només així sé xerrar
no és fàcil però m'escapa.

Gabriel Monserrat

Mots creuats

Horitzontals. 1.-Principi federal d'organització nacional. 2.-Edicte del tsar. Dit de certes membranes vasculars molt primes. 3.-Que cedeix fàcilment a la pressió, blà. Nom que es dona a un gran nombre de bestioles pertanyents principalment als grups dels insectes, miriàpodes i aràcnids. Mig girat. 4.-Article indefinit. Pronom. Al rev. en una associació, la inclusió en la llista dels seus associats. 5.-Natural del Rosselló. 6.-Faig la mateixa cosa que un altre. En l'antiguitat, petita comèdia familiar lleugera i festiva. 7.-Natural de Silèsia. Escull entre diferents camins a seguir. 8.-Al rev., obligació a la pena que correspon al pecat àdhuc després de perdonat. Ormeig de pesca. 9.-La primera. Aureolar. Negació. 10.-Pertanyent o relatiu al govern de la multitud. 11.-Nom de lletra grega. Cinquanta. Unitat monetària dels Estats Units d'Amèrica. 12.-Afirmació. En la indústria tapera, prisma rectangular que es talla de la llesca per fabricar-ne taps. Nom de lletra.

Verticals. 1.-Partidari del futurisme. Símbol del sofre. 2.-Administració orde-

nada dels béns d'una comunitat. Droga que consisteix en el suc dessecat del cascall, emprada com a narcòtic. 3.-Peça cúbica d'os, vori o fusta, que porta marcat en cada cara, mitjançant punts, un nombre diferent, des de l'u fins al sis, i serveix per a diferents jocs d'atzar. El fet de no parlar, de callar. 4.-Pronom. Que no dona fruit, que no produeix. Cent. 5.-Consonant. Tres de ben diferents. Una altra vegada el símbol del sofre. Disc de pedra esmoladora que es fa girar ràpidament al voltant del seu eix, i s'empra per a afilar eines de tall. 6.-Acolliment. Símbol del iode. La segona i la tercera. Consonant. 7.-Que pertany a un lloc determinat. Portar un camí a un lloc determinat. Consonant. 8.-Irritació contra algú. Arbre de la família de les ulmàcies, a Sant Llorenç en teníem uns quans i tots els han arrabassat. Instrument agrícola que serveix per a llaurar. 9.-Sensació produïda en l'organ de l'oïda pel moviment vibratori dels cossos transmes a l'orella per un medi elàstic, ordinàriament l'aire. Ion negatiu. Manera com un cos, en tocar-lo, afecta el sentit del tacte. 10.-Entretemps. monorP. 11.-Magistrats municipals. Tanca. 12.-La segona de les vocals. Dues de ben iguals. Preposició. Símbol de l'oxigen. Nota musical.

Solucions

Horitzontals: 1.-Federalisme. 2.-Ucas Coroide. 3.-Tou.Cuca.Gi. 4.-Un.Ella.Atla. 5.-Rossellonesa. 6.-Imit.Mim. 7.-Silèsia.Opta. 8.-Taer.Nansa. 9.-A.Nimbar. No. 10.-Oclocratic. 11.-Pi.L.Dolar. 12.-Si.Carrac.Te.

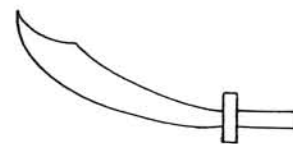
Verticals. 1.-Futurista.S. 2.-Economia.Opi. 3.-Dau.Silenci. 4.-Es.Estelril. C. 5.-R.Cle.S.Mola. 6.-Acull.I.Bc.R. 7.-Local.Anar.R. 8.-Ira.Om.Arada. 9.-So.Anion.Toc. 10.-Migtemps. Il. 11.-Edils.Tan-cat. 12.-E.Aa.A.O.Re.

Brou de lletres

A F E G Q H R J K P Q R
B E D A A I S M L X R S
T G R C I Z T N O E I T
L I R A N I X A G N Z T
D P S M A T M L R S T I
A T L R D E A T C I A A
I E L R R J R C I R L W
B C N N O P R D B I I U
I R I S J A O E H A F K
L A A O M S C A S E G D
M I D U A S A I B A R A
I S A D E H I J N O P Q
C L B G F L K M X T S R

Au, no em digueu que amb lo que n'han parlat darrerament, no sereu caçadors de trobar deu noms de països àrabs.

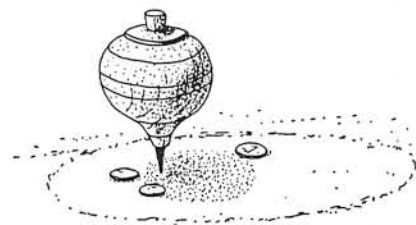
Per si de cas, vet-aquí la solució: Síria, Egipte, Iran, Iraq, Marroc, Alger, Líbia, Jordània, Aràbia Saudí i Kuwait.

Jocs populars

— A BALDUFA TREU MONEDES

Tots els jugadors fan ballar la baldufa a la vegada. Segons el temps que ballarà la baldufa de cadascú, seran primer, segon, tercer, etc. Dins un rotlo no molt gran, cada jugador hi tira una o algunes monedes. Tirant per orde, les treuen del rotlo amb el ferro de la baldufa quan balla. Les que surten del rotlo són del qui les treu.

Naixements

-Andrés Carbonell Sansó, dia 13-4-92. Pares Joan i Margalida.

-Maria del Mar Bauzá Flores, dia 20-4-92. Pares Miquel Angel i Maria.

-Guillem i Joana Maria Mascaró Portell, nats dia 14 d'abril, pares de Guillem i Catalina.

Defuncions

-Amador Sansó Marjales, morí dia 25 d'abril als 51 anys.

-Apolònia Català Gayà, morí dia 7 de maig, als 88 anys.

-Jaume Amengual Sansó, morí dia 15 de maig, als 92 anys.

Descansin tots en pau.

Endevinalles

Les solucions a les endevinalles del número anterior:

1ª endevinalla: S'AIGUA DE LA MAR

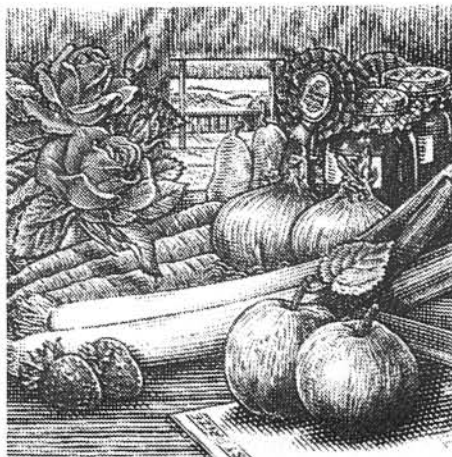
2ª endevinalla: EL SOL

3ª endevinalla: EL VENT

I les d'aquest mes:
Aquí en duc una de bona:
¿qui és que d'homo torna al.lota,
i puja i creix a poc a poc
fins que arriba a fer-se dona?

Dingo-dango va entonant;
són deu mil que van amb ell
i tots van vestits de vermell
fora en Dingo-dango vell.

Ditxosos són los qui poren
aquí resposta donar:
¿voleu-me dir, capellà,
quin arbre en el món hi ha
que no és nat ni naixerà
i cada dia se'n moren?

Parenòstic

JUNY

Al camp.- Dins el quart creixent es pot fer emplets d'escutet als arbres que tenen l'escorça gruixuda, com tarongers, figueres, oliveres, ametlers, llorers i altres. Podem començar a arrebassar els alls i sembrar hortalisses per a l'estiu, lletugues, ravenets, pastanagons així com cols.

Dins el minvant es poden colli les faves, ciurons i altres llegums seques. Es poden sembrar esqueixos de clavellines i arrebassar les tilupes i francesilles si tenen les fulles seques.

Clima.- Els primers dies del mes ja queda esgotades les reserves d'aigua a la terra, pel que es fa necessari regar el sembrat. L'aigua que cau no supera els 20 litres per metre quadrat. Per cada 2 d'ells se n'evaporen 10 litres.

Hi haurà deu dies clars i tres de coberts. Augmenta la insolació fins a arribar a 313 hores per mes (deu hores i mitja per dia). La temperatura mitja és de 21° C i la màxima supera els 25° C.

Festes.- Dia 8 de juny: Sant Guillem.

Dia 24 de juny: Sant Joan.

Dia 29 de juny: Sants Pere i Pau

La lluna.- Lluna Nova: 5 h. 34 min. (dilluns, 1)

Quart Creixent: 22 h. 11 min. (diu-menge, 7)

Lluna Plena: 21 h. 35 min. (dilluns, 15)

Quart Minvant: 20 h. 45 min. (di-marts, 23)

Lluna Nova: 12 h. 39 min. (di-marts, 30)

Festes.- Dia 24: a Sant Joan i Calvià: festa de «El sol que balla»

Dia 24: a Son Servera: festa del patró Sant Joan.

Dia 29: a Búger, Petra, Port d'Alcúdia i Andratx: festa de Sant Pere.

Dia 30: a Marratxí: Romeria de Sant Marçal.

